

Маріупольський
університет

ПРОГРАМА

**вступних випробувань
на 2023 рік**

для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта»

Програма вступних випробувань для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта». Київ : МДУ, 2023. 13 с.

Укладачі: кандидати педагогічних наук, доценти Демидова Ю.О., Макаренко Л.В., Макаренко С.І.

Рецензенти:

Мойсеєнко Р.М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та освіти Маріупольського державного університету

Ляпунова В.А., доктор педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти Мелітопольського державного педагогічного університету

Програма затверджена на засіданні кафедри дошкільної освіти (протокол № 6 від 09 січня 2023 р.)

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ІСПИТУ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 012 ДОШКІЛЬНА ОСВІТА.....	4
РОЗДІЛ 2. ПРОГРАМА ФАХОВОЇ СПІВБЕСІДИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 012 ДОШКІЛЬНА ОСВІТА ДЛЯ ОСІБ, ЯКІ ВСТУПАЮТЬ НА БАЗІ ДИПЛОМА МАГІСТРА (СПЕЦІАЛІСТА) ЗА КОШТИ ФІЗИЧНИХ ТА/АБО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ.....	9
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	12

РОЗДІЛ 1. ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ІСПИТУ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 012 ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

1.1. Пояснювальна записка

Програма вступного фахового іспиту до магістратури для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» (денна та заочна форми навчання) розроблена викладачами кафедри дошкільної освіти відповідно до вимог освітньо-професійної програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, програмового змісту навчальних дисциплін «Педагогіка загальна»,

«Дошкільна педагогіка», «Історія дошкільної педагогіки», «Основи наукових досліджень» та методик дошкільної освіти.

Такий підхід до формування змісту вступного іспиту до магістратури спрямований на визначення рівня теоретичної підготовки абітурієнтів з теорії і практики дошкільної освіти, досконалого володіння ними необхідними дослідницькими вміннями й навичками. Вступний іспит проводиться способом виконання тестового завдання (40 завдань впродовж 75 хвилин у дистанційному форматі з автоматизованим контролем знань із використанням інформаційно-комунікаційних технологій Zoom, Viber, WhatsApp, Telegram, Google Meet тощо та навчального порталу Moodle МДУ.

Структура тесту вступного іспиту включає питання з таких навчальних дисциплін: «Педагогіка загальна», «Дошкільна педагогіка», «Історія дошкільної педагогіки», «Основи наукових досліджень» та окремих методик дошкільної освіти («Дошкільна лінгводидактика з методикою організації художньо-мовленнєвої діяльності», «Теорія і методика фізичного виховання та валеологічної освіти дошкільників», «Теорія і методика логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку», «Основи природознавства з методикою»).

1.2. Типові питання, що виносяться на іспит

Для успішного виконання тестових завдань вступники мають орієнтуватися в таких питаннях:

Педагогіка загальна

1. Загальне поняття про педагогіку як науку.
2. Основні категорії педагогіки.
3. Освіта як одна з категорій педагогіки.
4. Виховання як педагогічне явище.

Дошкільна педагогіка

1. Загальне поняття про дошкільну педагогіку. Базовий компонент як Державний стандарт дошкільної освіти в Україні.
2. Оволодіння дитиною різноманітними видами діяльності на різних вікових етапах.
3. Навчання дошкільників, його види та методи.
4. Моральне виховання дітей дошкільного віку.
5. Види праці дошкільників, їх зміст і засоби.
6. Роль гри в особистісному розвитку дитини дошкільного віку, класифікація ігор.
7. Дошкільна зрілість.

Історія дошкільної педагогіки

1. Становлення педагогіки як окремої науки, роль у цьому видатних просвітителів минулого.

2. Ідеї свободи та вільного виховання дітей у працях педагогів минулого.
3. Виникнення системи дошкільного виховання в Україні та концепції українського національного дитячого садка.

Основи наукових досліджень

1. Головний науковий центр України.
2. Науковий апарат дослідження — структура та формулювання.
3. Гіпотеза дослідження, її типи.
4. Організація та проведення педагогічного експерименту, його види.

Дошкільна лінгводидактика з методикою організації художньо-мовленнєвої діяльності

1. Поняття сучасної дошкільної лінгводидактики. Її мета і завдання.
2. Характеристика та види переказу текстів дітьми дошкільного віку.
3. Спілкування дошкільників як форма активності особистості.

Теорія і методика фізичного виховання та валеологічної освіти дошкільників

1. Загальне поняття про фізичне виховання. Завдання фізичного виховання дітей дошкільного віку.
2. Рухливі ігри дітей дошкільного віку — поняття, види.
3. Структура фізкультурного заняття.
4. Способи організації дітей на фізкультурному занятті.

Теорія і методика логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку

1. Поняття логіко-математичного розвитку дошкільників.
2. Сенсорний розвиток дитини.
3. Прийоми порівняння множин дітьми дошкільного віку.
4. Особливості навчання дошкільників усній лічбі. Види лічби.
5. Знайомство дошкільників із арифметичними задачами.

Основи природознавства з методикою

1. Методи ознайомлення дітей з природою.
2. Екологічне виховання дітей дошкільного віку.
3. Екологічна стежина у закладі дошкільної освіти.

1.3. Зразки іспитових завдань

З-поміж названих відповідей оберіть правильну.

Наприклад:

1. Предметом дошкільної лінгводидактики є
 1. Психофізіологічні особливості розвитку мовлення дітей
 2. Обсяг словника дошкільника
 3. Методи навчання мови й розвитку мовлення
 4. Завдання, форми, методи та засоби розвитку мовлення дітей **Відповідь: 4**

2. Вправління, побудова діалогів, імітація, показ артикуляції – це

1. Ігрові прийоми розвитку рідної мови у дошкільників
2. Словесні прийоми
3. Наочні прийоми
4. Практичні прийоми **Відповідь: 4**

3. Мовленнєва підготовка дошкільників до школи здійснюється

1. Протягом усього дошкільного періоду

2. У середній групі дошкільного закладу 3.У центрах підготовки до школи

4. У логопунктах Відповідь: 1

4. Нескладні досліди як метод ознайомлення дітей з природою використовуються з метою:

1. Ознайомлення дітей з факторами довкілля

2. Як вид спостереження, що організовується у спеціальних умовах і передбачає пошукові дії дітей

3. Спосіб взаємопов'язаної діяльності вихователя і дітей, спрямований на вивчення предметів довкілля у спеціально створених умов, шляхом зміни об'єктів або умов їх існування

4. Організації складної самостійної діяльності дітей, спрямованої на вивчення предметів та явищ природи

Відповідь: 3

5. Візуально-чуттєве сприйняття предметів та явищ навколишнього світу в їх натуральному або штучному, символічному зображенні характеризує такий метод ознайомлення дітей з довкіллям як:

1. Практичний

2. Словесний

3. Наочний

4. Проблемний Відповідь: 3

1.3. Критерії оцінювання знань абітурієнтів на вступному фаховому іспиті

В основі оцінювання вступного фахового іспиту лежить накопичення балів за виконання **40 тестових** завдань (по 5 балів за кожну правильну відповідь). Невірна відповідь або її відсутність оцінюється 0 балів.

Максимальну кількість балів, яку може набрати вступник на фаховому вступному іспиті – 200 балів. Прохідний бал – 130.

Критерії оцінювання тестових завдань у ході фахового іспиту, що оцінюються таким чином:

«незадовільно»	0 – 129	Вступник розрізняє об'єкти вивчення. Вступник відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення. Вступник відтворює лише частину навчального матеріалу; виконує елементарні завдання.
«задовільно»	130 – 149	Вступник здатний до відтворення основного навчального матеріалу, може повторити за зразком певну операцію, дію. Вступник відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правила, визначення, поняття.. Вступник виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його(її) правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.

«добре»	150 – 179	Вступник правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії . Знання вступника є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його (її) логічна, хоч і містить певні неточності. Вступник добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
«відмінно»	180 – 200	Вступник має повні, глибокі знання, здатний (а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення. Вступник має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, вміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми. Вступник має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Вміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

РОЗДІЛ 2. ПРОГРАМА ФАХОВОЇ СПІВБЕСІДИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 012 ДОШКІЛЬНА ОСВІТА ДЛЯ ОСІБ, ЯКІ ВСТУПАЮТЬ НА БАЗІ ДИПЛОМА МАГІСТРА (СПЕЦІАЛІСТА) ЗА КОШТИ ФІЗИЧНИХ ТА/АБО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

2.1. Пояснювальна записка

Індивідуальна усна співбесіда для здобуття освітнього ступеня Магістр за спеціальністю 012 Дошкільна освіта на базі диплому ОС Магістр та ОКР Спеціаліст відбувається в онлайн-форматі із використанням інформаційно-комунікаційних технологій Zoom, Viber, WhatsApp, Telegram, Google Meet.

Загальні вимоги до вступників:

- наявність диплома магістра або спеціаліста;
- певний рівень результатів студентської наукової підготовки, яка підтверджується нагородами та участю в конференціях, друкованими роботами, оцінкою стажування за кордоном тощо;
- певний рівень іноземних мов.

На підставі представлених документів формується рейтинг вступників на ОС «Магістр», на підстав якого вступники проходять конкурсний відбір.

Питання складені у відповідності з програмами наступних дисциплін: «Педагогіка загальна», «Педагогіка дошкільна», «Історія дошкільної педагогіки» та фахові методики («Дошкільна лінгводидактика з методикою організації художньо-мовленнєвої діяльності», «Теорія і методика фізичного виховання та валеологічної освіти дошкільників», «Основи природознавства з методикою», «Основи образотворчого мистецтва з методико керівництва», «Теорія і методика співпраці ЗДО з родиною»)

2.2. Типові питання, що виносяться на співбесіду

1. Значення дошкільного дитинства у житті людини.
2. Виховання як одна із найбільш важливих категорій дошкільної педагогіки.
3. Просвітницька і педагогічна діяльність С.Ф. Русової.
4. Вплив середовища на розвиток особистості.
5. Основні види діяльності дітей дошкільного віку.
6. Поняття про вікові та індивідуальні особливості дошкільника.
7. Особливості організації та проведення виховної роботи з обдарованими дітьми у ЗДО.
8. Зміст і структура Базового компонента дошкільної освіти України.
9. Завдання виховання дітей перших трьох років життя і специфіка їх реалізації в різних видах виховної роботи.
10. Напрями розумового виховання дітей дошкільного віку.
11. Організація сенсорного виховання дітей дошкільного віку в ЗДО.
12. Специфіка аплікації як виду образотворчої діяльності дошкільників.
13. Види праці дітей дошкільного віку та форми її організації.
14. Засоби естетичного виховання дітей дошкільного віку.
15. Особливості гри як засобу всебічного розвитку дитини.
16. Методи й прийоми розвитку та навчання рідній мові в ЗДО.
17. Завдання й зміст словникової роботи в різних вікових групах ЗДО.
18. Особливості звуковимови дітьми різних вікових груп.
19. Характеристика рухливої гри як засобу та методу фізичного виховання дітей.
20. Характеристика активних форм роботи з фізичного виховання.
21. Форми роботи по ознайомленню дітей з творами образотворчого мистецтва.
22. Навчальне та довільне малювання, їх психолого-педагогічна цінність.
23. Нетрадиційні техніки образотворчої діяльності.
24. Особливості організації предметно-ігрового середовища в різних вікових групах

закладу дошкільної освіти.

25. Шляхи взаємодії суспільного і родинного виховання дошкільників.
26. Зміст та основні компоненти готовності дітей до шкільного навчання.
27. Зміст та основні компоненти готовності дітей до шкільного навчання.
28. Значення інноваційних технологій у системі фізичного виховання та оздоровлення дітей дошкільного віку.
29. Становлення мовленнєвої діяльності дітей раннього віку.
30. Засоби розвитку мовлення дошкільників.

2.3. Критерії оцінювання

Оцінювання індивідуальної усної співбесіди здійснюється за 200-бальною шкалою (від 0 до 200 балів). Максимальна кількість балів – **200**. Прохідний бал – **100**.

Відповідь вступника зараховується в наступних випадках:

- Теоретичні питання розкрито в повному обсязі, відповідь на питання викладено в логічній послідовності, зроблено правильні висновки.
- Теоретичні питання розкрито в повному обсязі, але матеріал викладено в недостатній логічній послідовності або зроблені неправильні висновки.
- Частина питань розкрито не в повному обсязі, зроблені незначні помилки.

За результатами співбесіди відповідь вступника не зараховується, якщо більша частина теоретичних питань не була висвітлена або всі питання повністю не розкриті.

«незараховано»	0 – 99	0 – 99	Вступник розрізняє об'єкти вивчення. Вступник відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення. Вступник відтворює лише частину навчального матеріалу; виконує елементарні завдання.
«зараховано»	100 – 139	100-109	Вступник здатний до часткового відтворення основного навчального матеріалу, може повторити за зразком певну операцію, дію.
		110-119	Вступник відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять,
		120-129	Вступник виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу, може сформулювати правила, визначення, поняття. Відповідь його (її) правильна, але недостатньо осмислена.
		130-139	Вступник відтворює навчальний матеріал, може сформулювати правила, визначення, поняття. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
	140 – 179	140-149	Вступник правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії.
		150-159	Знання вступника є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати,

			встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами,
		160-169	Вступник достатньо володіє вивченим матеріалом, може робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його (ii) логічна, хоч і містить певні неточності.
		170-179	Вступник добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
	180 – 200	180-189	Вступник має повні, глибокі знання, здатний (а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення.
		190-194	Вступник має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, вміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
		195-200	Вступник має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Вміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Законодавчі документи в галузі дошкільної освіти

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти). Нова редакція: Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 № 33. Байєр О.М., Безсонова О.К., Брежнева О.Г., Гавриш Н.В., Загородня Л.П., Косенчук О.Г., Корнєєва О.Л., Лисенко Г.М., Левінець Н.В., Машовець М.А., Мордоус І.О., Нерянова С.І., Піроженко Т.О., Половіна О.А., Рейпольська О.Д., Шевчук А.С. / Під науковим керівництвом доктора психологічних наук, професора, член-кореспондента НАПН України Піроженко Т.О. 2021. 37 с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf.
2. Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»): Постанова від 3 листопада 1993 р. № 896. Дата оновлення: 29.05.1996). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF#Text>.
3. Конценція освіти дітей раннього та дошкільного віку / Національна академія педагогічних наук України. Київ: ФОП Ференець В. Б., 2020. 44 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/12ta1d3vfwTtFhITpMTcJ-NO3SISU47Gd/view?fbclid=IwAR1FpUbq54Nxyu8AshAYIxhwGEKsO3BmbzcZXRt8Xdrx2s0Lo0igvPx4r2M>.
4. Про дошкільну освіту: Закон України від 11.07.2001 р. № 2628-III. Дата оновлення: 02.04.2022. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

Освітні програми

1. Впевнений старт. Освітня програма для дітей старшого дошкільного віку / Н. В. Гавриш та ін.; за заг. наук. ред. Т. О. Піроженко. Київ: Українська академія дитинства, 2017. 80 с.
2. Дитина в дошкільні роки: програма розвитку, навчання та виховання дітей / наук. кер. проекту: К.Л. Крутій. Запоріжжя, 2021. 158 с.
3. Дитина. Програма виховання і навчання дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту: В.О. Огнев'юк; за заг. наук. ред. Г.В. Беленької. Київ, 2021. 440 с.
4. Українське дошкілля. Програма розвитку дитини дошкільного віку / О. І. Білан; за заг. ред. О.В. Низковської. ТОВ «Мандрівець», 2017. 256 с.
5. Я у Світі. Програма розвитку дитини від народження до шести років / О.П. Аксьонова, А.М. Аніщук, Л.В. Артемова та ін.; наук. кер. О.Л. Кононко. Київ: ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2019. 488 с.

Педагогіка загальна

1. Анєнкова І.П., Байдан М.А., Горчакова О.А., Руссол В.М. Педагогіка: модульний курс. Навчальний посібник Львів : «Новий Світ-2000», 2010. 567 с.
2. Косенко Ю. Педагогіка. Маріуполь: ТОВ «Друкарня «Новий світ», 2014. 264 с.
3. Крижко В. Аксіологічний потенціал державного управління освітою. Навч. посібник. К. : Освіта України, 2005. 224 с.
4. Фіцула М.М. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2002. 192 с

Дошкільна педагогіка

1. Валентьєва Т.І. Педагогіка дошкільна. Навчальний посібник. Чернігів: Видавець Лозовий В.М., 2015. 72с.
2. Лисенко Н.В., Кирста Н.Р. Педагогіка українського дошкілля: Частина 2. / Видавництво

«Видавничий Дім "Слово"», 2021. 360 с.

3. Нікітіна С.О. Актуальні проблеми дошкільної освіти: теорія і практика. / під заг.ред. Нікітіної С.О. Видавництво «Видавничий Дім "Слово"», 2014. 368 с.
4. Поніманська Т. Дошкільна педагогіка. Навчальний посібник. К.: ВЦ: Академія, 2018. 448 с.

Історія дошкільної педагогіки

1. Попович О.М. Історія дошкільної педагогіки. Збірник тестових завдань з курсу для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності 012 «Дошкільна освіта». Мукачево, МДУ 2019. 56 с.
2. Салига Н. Історія дошкільної педагогіки : навчально-методичний посібник до курсу. 2-ге вид., виправл., доп. Івано-Франківськ, 2016. 96 с.
3. Улюкаєва І.Г. Історія дошкільної педагогіки : навч. посібник. Х. : Вид-во «Діса плюс», 2016. 354 с.

Основи наукових досліджень

1. Корягін М.В., Чік М.Ю. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Київ : Алерта, 2014. 620 с.
2. Палеха Ю.І., Леміш Н.О. Основи науково-дослідної роботи : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Ліра-К, 2013. 332 с.
3. Пехота О.М., Єрмакова І.П. Основи педагогічних досліджень: навч. посіб. К. : Знання, 2013. 287 с.
4. Цехмістрова Г.С. Методологія та організація наукових досліджень. К. : Слово, 2012. 352 с.
5. Ярошук Л. Основи науково-педагогічних досліджень : навч.-метод. комплекс. Бердянськ : ФОП Ткачук О.В., 2014. 224 с.

Дошкільна лінгводидактика з методикою організації художньо-мовленнєвої діяльності

1. Богуш А.М., Гавриш Н.В. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах: підручник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. 704 с.
2. Богуш А.М., Гавриш Н.В. Запрошуємо до розмови. Розповідання за сюжетними картинками. 2-ге видання. Київ: Генеза, 2014.
3. Богуш А.М., Луцан Н.І. Мовленнєво-ігрова діяльність дошкільників: мовленнєві ігри, ситуації, вправи. Видання друге, доповнене. Навчальний посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2012. 304 с.
4. Шеремет М.К., Лепетченко М.В. Діагностика здатності до творчого самовираження дошкільників із порушеннями мовлення. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2014. 128 с.

Теорія і методика фізичного виховання та валеологічної освіти

1. Кушнірюк С.Г., Трофимов В.А., Ткачук О.В. Теорія та методика фізичного виховання (дітей дошкільного віку): навч. посіб. Бердянськ, 2013. 222 с.
2. Лохвицька Л.В. Програма з основ здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку «Про себе треба знати, про себе треба дбати». Тернопіль: Мандрівець, 2014. 120 с.
3. Щодо організації фізкультурно-оздоровчої роботи у дошкільних навчальних закладах: інструктивно-методичні рекомендації Міністерства освіти і науки України від 02.09.2016 № 1/9-456. URL: <https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/52237/>.
4. Фізичне виховання, основи здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей старшого дошкільного віку : навч.-метод. посіб. / О. Л. Богиніч, Н. В. Левінець, Л. В. Лохвицька, Л. А. Сварковська. К.: Генеза, 2013. 127 с.

Теорія і методика логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку

1. Брежнева О.Г. Математичний розвиток дошкільників: теорія і технологія. Монографія. Мелітополь: Видавничий будинок мелітопольської міської друкарні, 2018. 481 с.
2. Маркотенко Т.С., Сазонова А.В. Вчимося мислити. Порівнювати. Рахувати. Розмовляти: Навчально-методичний посібник / Т.С.Маркотенко, А.В.Сазонова. Луганськ: СПД Реєніков В.С., 2009. 100с.
3. Машовець М.А., Стеценко І.Б. Навіщо дошколярику математика. К.: Шкільний світ, 2009. 128 с. (Бібліотека «Шкільного світу»).
4. Щербакова К.Й., Брежнева О.Г. Теорія і методика логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку. Навчальний посібник – Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2019. 200 с.

Основи природознавства з методикою

1. Богуш А., Гавриш Н. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі. Підручник для ВНЗ. К. : Видавничий Дім «Слово», 2008. 408 с.
2. Дорошенко Т.М., Мацько В.В. Основи природознавства з методикою в схемах та таблицях: навч. посіб. Кременчук : ПП «Бітарт», 2019. 46 с.
3. Плохій З.П. Формуємо екологічну компетентність молодшого дошкільника: навч.-метод. посіб. до Базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі». К.: Світич, 2010. 144 с.
4. Тарасенко Г.С. Відкрийте дітям дивосвіт природи: poradnik для батьків з виховання душі і серця дитини. Вінниця, 2008. 240 с.